

De ontstaansgeschiedenis en de eerste jaren van de A. B. Davidsschool en de E. J. van Detschool, nijverheidsscholen voor jongens en meisjes in de vrml Jodenbuurt Amsterdam

uit de jaarverslagen 1925 - 1926 - 1930 - 1932 - 1933 zoals die aanwezig zijn in het archief van het Instituut voor Sociale Geschiedenis ZO 46843 en ZO 46844.

De Vereeniging voor oprichting en instandhouding eener Nijverheidsschool in de buurt R te Amsterdam.

Er is nog geen school maar wel erkenning door Gemeente en toewijzing schoolgebouw Valckenierstraat en tot slot ook gemeentelijke subsidie, maar er moest nog de erkenning van het Rijk komen die erkenning komt in december 1925.

In het bestuur van de Vereeniging zitten (april 1925) oa de heren A.B. Davids en E.J. van Det. De Vereeniging heeft 163 leden (w.o. 11 organisaties). (de vereniging is waarschijnlijk opgericht in 1924).

1926

In het verslag 1926 staat op p 1 '(omdat) door de stichting van deze school waardevolle kansen op meerdere welvaart en betere sociale toestanden worden geboden aan het Joodsche volkskind' Dat is dus de missie van de Vereeniging.

Ook Gedeputeerde Staten gaan mee, en uiteindelijk komt ook de minister over de brug en dekt 70% van de verwachte exploitatie.

Januari 1927 kom er ook toestemming om een directeur aan te stellen

Maar in het verslag jaar 1926 komt A.B.

Davids, een van de grote ijverars voor de school, de vereeniging te ontvallen

In maart 1926 bestond het bestuur oa uit E.J. van Det (vice vrz) en ook M.B. Nijkerk.

De Vereeniging telt 181 leden

1930

De school bestaat sinds zomer 1929 en heet nu de **A.B. Davidsschool**. Het is een groot succes : er melden zich voor de eerste cursus (febr. 1930) 56 jongens en 63 meisjes, maar er is slechts plaats voor 48 leerlingen.

Dus worden de eerste stappen gezet tot uitbreiding tgv de meisjes, met een aparte meisjesklas in de vrm Hugo de Vriesschool aan het Hortusplantsoen (1 en 1a). Dat moet een afzonderlijke school worden, is het streven van de Vereeniging.

De directeur van de Davidsschool is de heer H.S. v.d. Boogaard. In het bestuur zitten oa Nijkerk (nu vrz) en van Det en Santcroos.

De Vereeniging telt nu 283 leden.

1931

Nu zijn er ongeveer 174 leerlingen waaronder 10 meisjes. De beroepen waar toe wordt opgeleid zijn : metaalbewerker; lederbewerker/stoffeerder; banketbakker; kleermaker/confectiewerker.

Maart/april 1931 komen de besluiten van gemeente en rijk af om een afzonderlijke Nijverheidsschool voor Meisjes te vestigen. Maar 1930/1931 zijn de jaren van de grote bezuinigingen, dus loopt het niet zo soepel als een paar jaar terug bij de oprichting van de A. B. Davidsschool. Toch worden in sept 1931 nieuwe meisjesleerlingen aangenomen - naast de 24 die er al in de dependance zaten, komen er nu 54 bij.

Er komen nieuwe leerkrachten voor de meisjes en er is een verbouwingsplan voor Hortusplantsoen 1-1a.

Suze de Vries (lerares AVO) krijgt de leiding over de meisjes afdeling.

Beide scholen kennen twee plaatsingsmomenten Februari en Augustus

Er zijn plannen voor nog een school, ook omdat minderjarigen niet langer mogen venten, d.w.z. ze moeten gewoon een vak leren en (dus) tot hun 15^e naar school.

Het bestuur is hetzelfde als eerder, maar wordt uitgebreid met een vrouwelijk lid ivm de meisjes, mevr Grunbaum-Frischmann.

1932

De Vereeniging heeft een nieuwe naam 'Vereeniging voor oprichting en instandhouding van Lagere Nijverheidsscholen' Het is nog steeds crisis, maar de afzonderlijke meisjesschool in het aangekochte (80.000 gulden) en verbouwde (125.000 gulden) gebouw aan het Hortusplantsoen is een feit. De school gaat de E.J. van Detschool heten en opent haar deuren in maart 1933.

De naamgeving is een eerbetoon aan de (nog levende) van Det, hij is (oa) ontwerper van het programma van beide scholen.

De Davidsschool had eind 1932 195 leerlingen - de klassen werden vergroot zodat de capaciteit in totaal kon toenemen - de van Detschool telde in december 141 leerlingen.

1933 (laatste aanwezige verslag)

De E.J. van Detschool is op 8 maart 1933 officieel geopend door minister Terpstra, ook aanwezig waren E. Boekman, wethouder van Onderwijs en Dr. W.L. Hendriks, directeur onderwijs van de gemeente Amsterdam.

De heer Nijkerk voorzitter van de Vereeniging krijgt een lintje.

Er wordt al jaren schoolgeld geheven. In dit verslag wordt voor het eerst een opmerking gemaakt over de drempel die dat kan zijn voor 'de armsten'

De **Davids school** telt 203 leerlingen op 31 dec 1933 - en het schoolgebouw is te klein. Boogaard is nog steeds directeur en de leerkrachten zijn: P.Mur; J.Jurgens; A.A. Piek; J.H. Wei; G.F. Winkel; J.W. Leygraaf; J.M. Dichne; J. Bosman; A.W. van Eeden; E. Smalhout, D.J. Korf; H. Duin (conciërge)

De **van Detschool** telt 203 leerlingen per 31 dec 1933 - ook hier een capaciteitsprobleem

Er zijn nogal wat tussentijdse schoolverlaters vooral als ze de *veertienjarige leeftijd hadden bereikt* en dus een baantje namen. .

Suze de Vries is nu de directeur op de van Det, en de leerkrachten: W.FM.E. Boudewijn; D.S. Cohen; S.C. Bielot; L.Th. Meijers; E. Pach; D. Bruin; W.N. Schilstra; W.J. Niesen;

M. Markens; I. van Straaten; L. G. Rinse; Het bestuur van de Vereeniging bestond in 1933 uit Nijkerk (vrz); van Det; Santcroos; D. de Marcos (pennm); A. Abram; J. Drilmsa; E. Asscher; mevr. F. Gompert-Philips en A. Hollaar namens de gemeente.

Voor de van Detschool was de subsidie zo'n 14 duizend van het Rijk en iets van 8 duizend van de gemeente.

tot slot :

Aan de binnenkant van het jaarverslag van 1932 zit een *ex libris* geplakt, van E. Boekman. dat was de onderwijswethouder, tot de meidagen van 1940.

